

Filip Nawrot
Uniwersytet Śląski
Katowice

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Prawne instrumenty ochrony powietrza”, Katowice, 20 kwietnia 2018 r.

W dniu 20 kwietnia 2018 r., na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyła się konferencja naukowa pt. „Prawne instrumenty ochrony powietrza”. Została ona zorganizowana przez Katedrę Prawa Górniczego i Ochrony Środowiska oraz Koło Naukowe Prawa Medycznego i Koło Naukowe Prawa Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego. Tematyką obrad były właśnie zagadnienia związane z prawnymi sposobami walki z zanieczyszczeniem powietrza głównie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale nie tylko.

W konferencji uczestniczyło ponad 40 osób i zostało wygłoszone 21 referatów przez przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych, z kilku różnych ośrodków położonych na terenie Polski. Najwięcej prelegentów pochodziło z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, byli to pracownicy oraz doktoranci z Katedry Prawa Górniczego i Ochrony Środowiska oraz członkowie Koła Naukowego Prawa Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego i Koła Naukowego Prawa Medycznego. W konferencji wzięli również udział przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk, Politechniki Śląskiej, Uniwersytetu Szczecińskiego, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Obrady zostały otwarte o godzinie 9:00 przez dziekana Wydziału Prawa i Administracji UŚ, prof. dr. hab. Czesława Martysza oraz dr. hab. prof. UŚ Grzegorza Dobrowolskiego, który był też moderatorem konferencji. Następnie prelegenci z pierwszego panelu przystąpili do prezentacji swoich wystąpień i wygłoszono następujące referaty:

- mgr Filip Nawrot: *Wielki smog londyński i jego skutki*,
 - Barłomiej Burszka, Marek Kubista: *Europejskie standardy oceny jakości powietrza, a polska rzeczywistość — analiza porównawcza*,
 - mgr Małgorzata Mokrosz: *Prawne instrumenty zapewnienia standardów jakości powietrza*,
 - Angelika Erm: *Krajowy program ochrony powietrza — zagadnienia wybrane*,
 - Karolina Jędrzejek: *Plan działań krótkoterminowych dla województwa śląskiego*,
 - dr Łukasz Dubiński: *Charakter prawny i funkcja planów działań krótkoterminowych w ochronie powietrza*,
 - mgr Aleksandra Jaskulska: *Program ochrony powietrza dla terenu województwa małopolskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji — wybrane zagadnienia*,
 - prof. dr hab. Ryszard Mikosz: *Bezczynność organów samorządu województwa w sprawie planu działań krótkoterminowych*,
 - Mariusz Gaweł: *Czy prawo do życia w czystym środowisku jest dobrem osobistym?*,
 - Gabriela Wolsza, Jakub Krawczyk: *Instrumenty finansowe ekologicznego rynku kapitałowego jako sposób kształtowania polityki ochrony środowiska*.
Po wysłuchaniu powyższych wystąpień przystąpiono do dyskusji, następnie po przerwie kawowej zostały wznowione obrady. Tym razem moderatorem był prof. dr hab. Ryszard Mikosz, a wygłoszone zostały następujące referaty:
 - prof. dr hab. Aleksander Lipiński: *Uchwała antysmogowa dla woj. śląskiego w świetle zasad poprawnej legislacji*,
 - radca prawny Mateusz Hańderek: *Konstrukcja prawna uchwał antysmogowych a prawa i wolności jednostki*,
 - dr Daria Danecka: *Odpowiedzialność w ochronie powietrza — uwagi wprowadzające*,
 - dr Ewa Olejarczyk: *Wyrok TSUE w sprawie KE vs. Polska — konsekwencje prawne*,
 - mgr Oskar Możdżyń: *Afera Volkswagena a ochrona powietrza w Polsce. Czy możemy coś zrobić?*,
 - Dr n. med. Tomasz Bochenek: *Wpływ zanieczyszczenia powietrza na organizm ludzki*.
- Również po tym panelu rozgorzała dyskusja na tematy związane z prezentowanymi referatami. Po kolejnej przerwie kawowej rozpoczął się trzeci, ostatni panel, prowadzony przez dr Ewę Olejarczyk. Swoje wystąpienia przedstawili:
- adwokat Filip Poniewski: *Wykorzystanie dronów do badania jakości powietrza a prawo lotnicze*,

- Zastępca Komendanta ds. Komunalnych Mariusz Sumara: *Działalność straży miejskiej w zakresie ochrony powietrza w kontekście ogólnym oraz przy wykorzystywaniu nowoczesnej technologii,*
- dr inż. Wojciech Mokrosz: *Wpływ metody spalania na emisję zanieczyszczeń,*
- mgr Barbara Francikowska: *Konsekwencje prawne termicznego przekształcania odpadów poza spalarnią.*

Obrady zakończyły się nieco później, niż zostało to zaplanowane przez organizatorów, ale mimo tego ponownie toczyła się ożywiona dyskusja. Dotyczyła ona wygłoszonych podczas całej konferencji referatów, jak i innych zagadnień, związanych zarówno z ochroną powietrza, jak i z całym prawem ochrony środowiska. Obrady zostały zamknięte przez dr Ewę Olejarczyk, która podziękowała wszystkim za przybycie.

Konferencja była znakomitą okazją do konfrontacji poglądów i wiedzy z różnych dziedzin, od prawa, poprzez medycynę, aż do zagadnień technicznych związanych np. z budową kotłów. Podstawowym celem konferencji było zidentyfikowanie tytułowych „instrumentów prawa ochrony powietrza” i przybliżenie ich nie tylko pod kątem samej regulacji prawnej, ale i umożliwienia zrozumienia, jakie problemy faktyczne starają się one objąć. Zadaniem, które postawili sobie organizatorzy, polegało na uczynieniu regulacji prawnej żywą, a także dotyczącą nie problemów abstrakcyjnych, a przeciwnie — konkretnych i codziennych. Wydaje się, że cel ten został zrealizowany.

Niezwykle ważne było też uświadomienie stanu jakości powietrza w Polsce oraz wskazanie wszystkich instrumentów prawnych przysługujących w walce o polepszenie jego jakości, a także przybliżenie konsekwencji związanych z niską jakością powietrza w Polsce — nie tylko zdrowotnych, ale i prawnych. Również to zamierzenie zostało spełnione. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się referat autorstwa dr. n. med. Tomasza Bochenka, który przedstawił, jak negatywne oddziaływanie na zdrowie i życie ludzkie ma zanieczyszczenie powietrza.

Bogactwo wystąpień oraz zakres poruszanej tematyki doprowadziły do wniosku, że walka o czyste powietrze musi opierać się na połączeniu nie tylko dialogu wielu grup społecznych (m.in. prawników, lekarzy i inżynierów), ale — co najważniejsze — na wzroście świadomości ekologicznej obywateli.